

Tutkimuslupa

Asianumero: MH 3939/2025

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Opastinsilta 12 C, 00520 Helsinki
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metsa.fi

Yhteyshenkilö(t)

Hakija

Itä-Suomen yliopisto, 2285733-9
Osoite: PL 1627, 70211 KUOPIO

Hakemus

06.05.2025, sähköpostitse

Itä-Suomen yliopiston tutkija XX hakee itselleen ja maastotöissä avustavalle XX:lle Koneen säätiön rahoittamaan Kelo-hankkeen tutkimukseen liittyvää liikkumislupaa Maltion ja Värriön luonnonpuistoihin.

Hankkeen tavoitteet:

Hankkeessa tutkitaan keloja, niiden lajistoa ja palauttamista metsiin viidessä osahankkeessa:

- 1) Kelojen dynamiikka
- 2) Kelojen puuaineksen kemiallinen koostumus
- 3) Kelot elinympäristönä
- 4) Kelojen ennallistaminen ja keinollinen palauttaminen metsiin
- 5) Tulosten popularisointi

Tavoitteena on, että osahankkeiden 1 ja 2 tulosten perusteella kelojen puu- ja maisemataso dynamiikka tunnetaan niin hyvin, että kelojen palauttamista metsiin voidaan tehdä osana metsien luonnonhoito- ja ennallistamistoita sekä näin turvata keloihin kytköksissä olevat metsien rakennepiirteet sekä eliölajisto.

Osahankkeessa 4 perustetaan valtion maille pysyviä koealoja, joilla testataan tuloksia käytännössä. Osahankkeessa 3 tutkitaan kelojen puutteellisesti tunnetun eliöstön

lajikirjoa laajalla otteella (tutkittavina eliöryhminä linnut, pistiäiset, jäkälät ja sienet).

Tutkimuksellisen kiehtovuuden ja luonnonsuojelullisen merkittävyyden lisäksi kelot kiinnostavat suurta yleisöä, jonka vuoksi hankkeen tulosten popularisointiin kiinnitetään erityistä huomiota. Hanketta ja sen tuloksia tehdään tunnetuksi tutkijoiden, valokuvataiteilijoiden ja toimittajan yhteistyönä (osahanke 5).

Toimenpiteet Maltion ja Värriön luonnonpuistossa liittyvät osahankkeeseen 1: Kelojen populaatiodynamiikka.

Puutaso ja vaikuttavat tekijät: Pitkän aikamittakaavan takia kelojen syntyyn vaikuttavien tekijöiden tutkiminen on haastavaa. Toisaalta kelojen pysyvyys luonnonmetsämaisemassa avaa ainutlaatuisen historiallisen ikkunan metsien kehityshistoriaan ja metsien puustorakenteen tutkimukseen. Tässä hankkeessa käytetään dendrokronologisia menetelmiä, jossa kelojen vuosilustoihin tallentuneen informaation avulla selvitetään yksityiskohtaisesti vuositasolla puun kasvuhistoria (ikä, kasvunopeus eri aikoina, vauriot kuten metsäpalot) sekä kuolinvuosi. Kuolleiden pystypuiden kaatumisen ajankohtaa ei useinkaan ole mahdollista jälkikäteen määrittää. Kelodynamiikan tutkimuksessa tarvittavia kaatumistodennäköisyyksiä arvioidaan yhdistämällä aineistoja eri lähteistä: Värriön ja Maltion luonnonpuistojen alueella sijaitsee 48 vuonna 2012 mitattua metsikkökoealaa, joista vuoden 2025 aikana on tarkoitus määrittää alun perin kuolleina pystyina mitattujen puiden nykytila (pystyssä tai kaatunut). Samalla mitataan koealan puiden läpimitan kasvut. Puistossa ei tehdä minkäänlaista kajoavaa näyteenottoa.

Päätös

Lupa myönnetään hakemuksen mukaisena.

Luvan sisältö, lupa-alue ja voimassaolo

Metsähallitus myöntää luvan liikkumiseen Maltion ja Värriön luonnonpuistossa liittyen Koneen säätiön Itä-Suomen yliopiston Kelo-hankkeeseen. Lupa myönnetään luvanhakija XXn lisäksi maastotöissä avustavalle XXlle. Lupa myönnetään ajalle 28.7.-31.10.2025.

Maastotöissä saa tehdä tutkimussuunnitelman mukaista kajoamatonta tutkimusta eli luonnonpuistojen alueella sijaitsee 48 vuonna 2012 mitattua metsikkökoealaa, joista vuoden 2025 aikana määritetään alun perin kuolleina pystyvuina mitattujen puiden nykytila (pystyssä tai kaatunut). Samalla mitataan koealan puiden läpimitan kasvut.

Liikkuminen Maltion ja Värriön luonnonpuistoissa on pidettävä minimissä, ja se on sallittu ainoastaan tutkittavilla alueilla sekä niille kulkemiseen ja tutkimuksen kannalta välttämättömissä määrin. Lupa ei oikeuta maastoliikenteeseen.

Alkaa: 28.07.2025

Päätyy: 31.10.2025

Lupa tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Lupa tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupa voidaan peruuttaa, jos sen ehtoja ei noudateta.

Lupapäätöksen perustelut

Luonnonsuojelulain (9/2023) 49 §:n mukaan luonnonpuistossa on luontoa muuttava toiminta kielletty, eikä siellä saa ottaa taikka vahingoittaa sieniä, puita, pensaita tai muita kasveja tai niiden osia. Saman lain 51 §:n mukaan luonnonpuistossa saadaan kuitenkin Metsähallituksen luvalla kerätä kasveja tai niiden osia tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta tai opetusta varten, mikäli se ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta. Lupa on saatava liittää ehtoja. Ehdot voivat sisältää ajallisia tai alueellisia rajoituksia taikka toimia, joita hakijan on noudatettava toiminnasta suojeluarvoille aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi.

Maltion ja Värriön luonnonpuistot on perustettu luonnonsuojelulain 71/1923 1 §:n mukaisesti yleiseksi luonnonsuojelualueeksi sen luonnon säilyttämiseksi koskemattomana sekä tieteellistä tutkimusta varten (HE 24/1922). Luonnonsuojelulain 34 §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää, ja lupaviranomaisen tulee varmistua siitä, ettei luvan myöntäminen aiheuta luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta.

Maltion luonnonpuisto (FI1301502 SAC) ja Värriön luonnonpuisto (FI1301401 SAC/SPA) on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.

Tutkimuksesta ei yksinään tai yhdessä muiden Natura-alueisiin kohdistuvien suunnitelmien tai hankkeiden kanssa aiheudu merkittävää heikennystä alueen suojeluperusteena olevilla luontotyypeille tai lajeille.

Kyseisessä tutkimuksessa tehdään ainoastaan kajoamattomia mittauksia ja havainnointia, joten Maltion ja Värriön luonnonpuistojen perustamistarkoitus ei vaarannu. Lisäksi tutkimukseen liittyvä liikkuminen tutkimuslupa-alueilla luonnonpuistossa tulee pitää minimissä.

Lupaehdot

Luvan saajan on noudatettava näiden ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä ja järjestyssääntöä. Luvan saaja vastaa siitä, että myös muut tutkimukseen osallistuvat henkilöt noudattavat näitä.

Alueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa tallaantumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Tämä lupa ei oikeuta luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettujen lajien keräämistä, pyydystämistä, tappamista tai häiritsemistä (LSL 70 § ja 74 §). Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää tämän luvan ohella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 83 §).

Luonnonsuojelulain 78 § ja 87 § mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuihin eläinlajeihin tai liitteessä IV (b) mainittuihin kasvilajeihin kuuluvia yksilöitä ei saa pitää pitää hallussa, kuljettaa, myydä, vaihtaa eikä tarjota myytäväksi tai vaihdettavaksi. Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää tämän luvan ohella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 89 §).

Aktiivihavainnoinnin yhteydessä saa kerätä näytteitä ainoastaan lajinmäärittystä varten tai museonäytteeksi, siinä laajuudessa kuin se on edellä mainittuja tarkoituksia varten välttämätöntä.

Säilytettävät näytteet tulee toimittaa luonnontieteelliseen museoon. Näytteitä ei saa myydä eikä vaihtaa.

Alueelle ei saa jättää toiminnasta jälkiä tai roskaa.

Lupa ei sisällä oikeutta maastoliikenteeseen, johon tarvittaessa tulee hakea erillistä lupaa.

Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Raportointi

Luvanhaltija raportoi vuosittain vuosittaisesta luvan käytöstä 28.02. mennessä.

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Sovelletut säännökset

Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi 674/1981 2 § 6b §

Laki eräiden uusien luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille 634/1956 1 § 21a §

Luonnonsuojelulaki (71/1923) 1 §

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 34 §, 49 §, 51 § 56 §

Laki Metsähallituksesta (234/2016): 5 §, 21.1 § ja 24.1 §

Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2024 ja 2025 96/2024 1 § 2 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Lupa on maksuton.

Esittelijä

Ratkaisija

Liitteet:

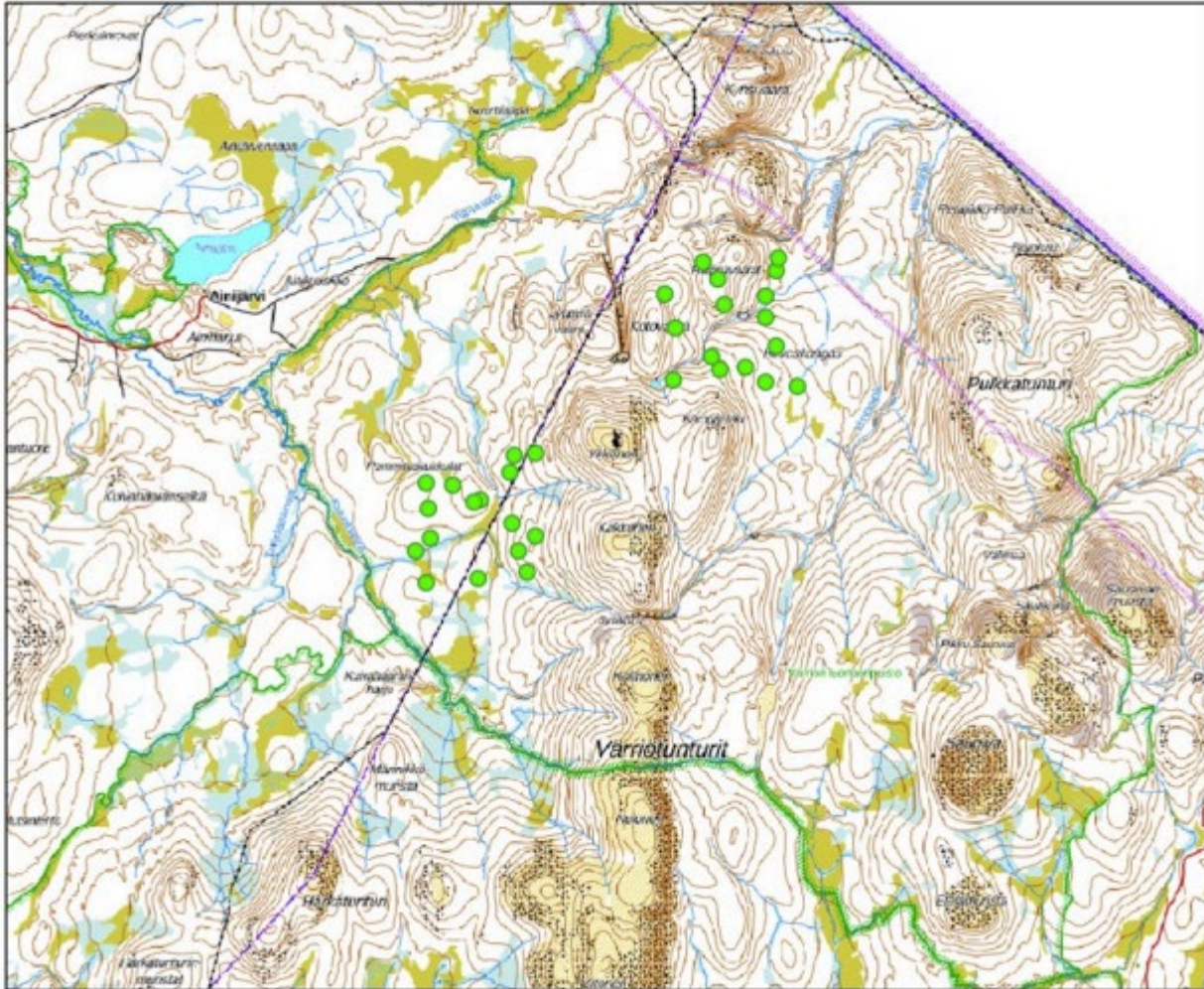
Tutkimuslupa-alueet
Valitusosoitus

Tiedoksi:

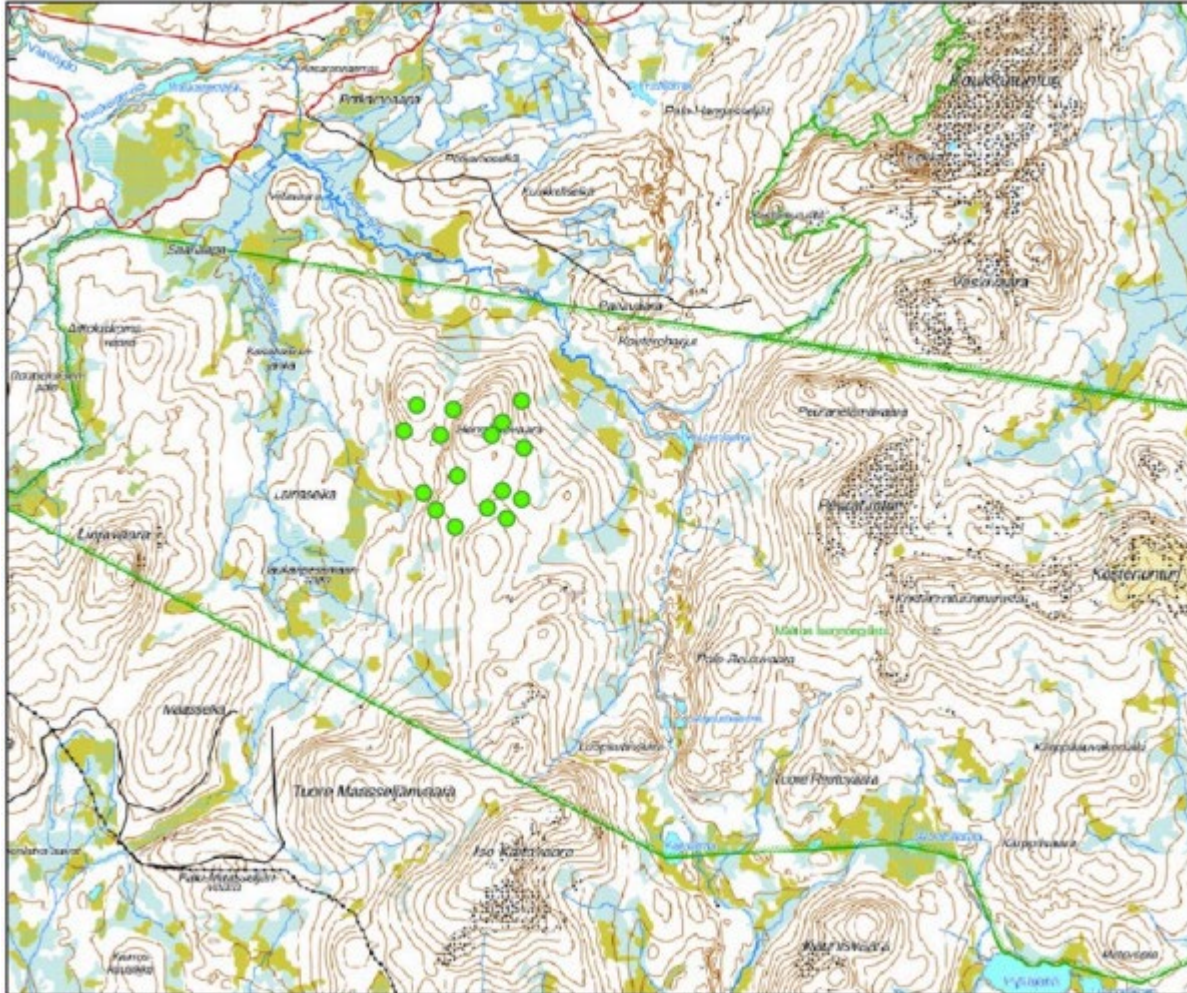
Helsingin yliopiston Värriön tutkimusasema
Savukosken kunta
Savukosken kunta
Lapin ELY-keskus
Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry
Metsähallitus

Liite 1. Tutkimuslupa-alueet

Värriön luonnonpuisto

Maltion luonnonpuisto

VALITUSOSOITUS

Metsähallituksen luontopalvelujen päätökset luonnonsuojelulain mukaisissa asioissa (Laki Metsähallituksesta 21.1 § ja luonnonsuojelulaki 134.2 §)

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset ja oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan valittajalle lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja yhteystiedot.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja, yleinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, telekopiona, sähköpostitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen. Telekopiona tai sähköpostina lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla, ja valitus on lähetettävä siten, että se on hallinto-oikeuden käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valitus katsotaan saapuneeksi, jos hallinto-oikeus pystyy teknisesti käsittelemään asiakirjaa. Sähköistä asiakirjaa, jonka lähettäjää ei saada selville ja jonka sisältöä ei muutoinkaan pystytä avaamaan, ei katsota saapuneeksi. Jos viranomaisen käyttämä sähköinen järjestelmä on epäkunnossa tai poissa käytöstä taikka selvitystä asiakirjan saapumisajankohdasta ei muusta vastaavasta syystä voida saada, sähköisen asiakirjan saapumisajankohdaksi määritellään asiakirjan lähettämisaikakohta.

Lähtetämisajankohdan määrittäminen saapumisajankohdaksi edellyttää, että lähtetämisajankohdasta esitetään luotettava selvitys.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeuslaitoksen Internet-sivuilla on tarkemmat ohjeet asiakirjojen toimittamisesta sähköisesti: https://oikeus.fi/fi/index/oikeuslaitos/asiakirjojentoimittaminen_1.html

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa](#) (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Osoite: PL 189 90101 Oulu
Puhelin: +358 295642800
Faksi: +358 295642841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi